

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

“BRČKO” (IT-95-10/1)

**RANKO
ČEŠIĆ****RANKO ČEŠIĆ***Osuđen za ubistvo, silovanje i druge oblike seksualnog zlostavljanja, uvredljivo i ponižavajuće postupanje*

Pripadnik Teritorijalne odbrane bosanskih Srba u Grčici, opština Brčko, u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini. Od 15. maja 1992. bio je pripadnik interventnog voda iz sastava rezervnih policijskih snaga bosanskih Srba u stanici policije Brčko.

- osuđen na **18 godina zatvora**

Krivična djela za koja je osuđen (primjeri):

Ubistvo, uvredljivo i ponižavajuće postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- Ranko Češić je izveo petoricu muškaraca iz sportske dvorane “Partizan” u Brčkom, u kojoj su bili zatočenim postrojio ih i ubio ih iz vatrenog oružja.
- Jednom zatočeniku u logoru Luka je naredio da se pozdravi i rukuje s drugim zatočenicima, nakon čega ga je premlatio i ubio.

Ubistvo, silovanje, što obuhvata druge oblike seksualnog zlostavljanja (zločini protiv čovječnosti)

- Ranko Češić je pod prijetnjom oružjem prisilio dvojicu braće zatočenih u logoru Luka da pred drugim ljudima jedan nad drugim vrše *fellatio*.
- Ranko Češić je priznao da je ubio ukupno 10 zatočenika, od kojih su dvojica umrli od posljedica premlaćivanja.

Rođen	5. septembra 1964. u Drvaru, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna: 21. jula 1995; prva izmijenjena: 12. maja 1998; druga izmijenjena: 19. oktobra 1998; treća izmijenjena: 26. novembra 2002.
Uhapšen	25. maja 2002. od strane vlasti u Srbiji
Prebačen na MKSJ	17. juna 2002.
Prvo stupanje pred sud	20. juna 2002., izjasnio se po svim tačkama optužnice da nije kriv
Potvrđno izjašnjavaње o krivici	8. oktobra 2003., izjasnio se krivim po svim tačkama optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	11. marta 2004., osuđen na 18 godina zatvora
Nalazi se na izdržavanju kazne	11. aprila 2005., prebačen u Dansku na izdržavanje preostalog dijela kazne U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 25. maja 2002.

STATISTIČKI PODACI

S obzirom da je prije početka suđenja sklopljen sporazum o izjašnjanju o krivici, suđenje nije bilo potrebno.

PRESUDA O KAZNI PRETRESNOG VIJEĆA	
<i>11. mart 2004</i>	
Pretno vijeće I	Sudija Alphons Orié (predsjedavajući), sudija Liu Daqun, sudija Amin El Mahdi
Tužilaštvo	Mark Harmon, Thomas Hannis
Obrana	Mihajlo Bakrač

POVEZANI PREDMETI	
<i>po geografskom području</i>	
JELIŠIĆ (IT-95-10) "BRČKO"	
KARADŽIĆ I MLADIĆ (IT-95-5/18) "BOSNA I HERCEGOVINA" I "SREBRENICA"	
KRAJIŠNIK (IT-00-39 I 40) "BOSNA I HERCEGOVINIA"	
MILOSEVIĆ (IT-02-54) "KOSOVO, HRVATSKA I BOSNA I HERCEGOVINA"	
PLAVŠIĆ (IT-00-39 I 40/1) "BOSNA I HERCEGOVINA"	
ŠEŠELJ (IT-03-67)	
STANIŠIĆ, MICO (IT-04-79)	

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Prvobitna optužnica protiv Ranka Češića i Gorana Jelisića (vidi predmet *Jelisić*, IT-95-10) potvrđena je 21. jula 1995. Prva izmijenjena optužnica protiv te dvojice optuženih potvrđena je 12. maja 1998. Dana 9. septembra 1998., Goran Jelisić se izjasnio krivim, nakon čega je druga izmijenjena optužnica protiv dvojice optuženih potvrđena 19. oktobra 1998. Goran Jelisić je 5. jula 2001. osuđen na 40 godina zatvora i trenutno se nalazi na izdržavanju kazne u Italiji.

Na prvom stupanju pred sud 20. juna 2002., Ranko Češić se izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački optužnice.

Treća izmijenjena optužnica, koja se odnosila samo na Ranka Češića, potvrđena je 26. novembra 2002. Ranko Češić se teretio na osnovu individualne krivične odgovornosti (član7(1) Statuta Međunarodnog suda) za:

- ubistvo; uvredljivo i ponižavajuće postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3),
- ubistvo; silovanje, što obuhvata druge oblike seksualnog zlostavljanja (zločini protiv čovječnosti, član 5).

SPORAZUM O IZJAŠNJAVANJU O KRIVICI/ POTVRDNO IZJAŠNJAVANJE O KRIVICI

Pravilnik o postupku i dokazima Međunarodnog suda utvrđuje postupak za sporazum o izjašnjavanju o krivici (pravilo 62ter). Tužilac i odbrana mogu se sporazumjeti da će, nakon što se optuženi potvrdno izjasni o krivici po optužnici ili po jednoj ili više tačaka optužnice, tužilac pred pretresnim vijećem zatražiti da se optužnica shodno tome izmijeni i predložiti neki konkretan raspon kazne ili se složiti sa rasponom kazne koji predloži odbrana. Pretresno vijeće ne obavezuje nijedan od ovih sporazuma.

Dana 7. oktobra 2003., prije nego što je počelo suđenje, Ranko Češić i Tužilaštvo sklopili su sporazum o izjašnjavanju o krivici. Optuženi je priznao krivicu po dvanaest tačaka treće izmijenjene optužnice i pristao da svjedoči u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom. Tekst činjenične osnove u kojoj se opisuju zločini i učešće Ranka Češića u njima priložen je Sporazumu o izjašnjavanju o krivici. On se zatim izjasnio krivim po dvanaest tačaka optužnice pred Pretresnim vijećem 8. oktobra 2003.

Pretresno vijeće je prihvatilo potvrdno izjašnjavanje o krivici nakon što se uvjerilo da je ono dato dobrovoljno, upućeno i nedvosmisleno, te pošto je utvrdilo da postoji dovoljna činjenična osnova za zločine i učešće optuženog u njima. Na raspravi o kazni održanoj 27. novembra 2003., Tužilaštvo je predložilo Pretresnom vijeću da izrekne kaznu u rasponu od 13 do 18 godina, dok je odbrana tražila da se ranku Češiću izrekne kazna u trajanju od 13 godina. Obje strane su prihvatile da Pretresno vijeće ne obavezuje nijedan od sporazuma strana o kazni.

IZJAVA RANKA ČEŠIĆA

"Najpre želim bez lažne patetike koja bi prouzrokovala bol porodicama da izrazim svoje najdublje kajanje za sva zla koja sam počinio. Riječi kao što su "kajanje" su nedovoljne da se iskaže šta čovjek osjeća, kao što sam ja.

Praveći distancu vremena ovoga sad iz ove sudnice, i vremena kada se zločin desio, i vrijeme i stanje duha ovoga sad i onoga [sad] je ogromno, jer sada nikad ne bih učinio takve stvari koje sam učinio i koje su se desile u toj euforiji i u tom vremenu u kojem su sva ljudska dostojanstva nestala.

Ja sam i pre suđenja priznao krivicu po tačkama za koje sam optužen i nastojao da pomognem i Tužilaštvu i Sudu da jedan mali delić istine dođe do ljudi, da se ovakve stvari ne dešavaju što sam ja činio.

Poštovana gospodo, ja bih sve učinio da mogu vratiti vrijeme koje je bilo da se ovo nije učinilo što sam ja učinio. Ali, pošto je to nemoguće, ostaje mi da se iskreno kajem za ovo što sam učinio. Mogu reći, da dodam ovome: nisam želio na ovoj raspravi da dovodim svoju rodbinu ili prijatelje da govore lepe stvari o meni, jer nisam želio da s tim još više ne zadajem bol žrtvama, kao i porodicama žrtava, i kao pijatetu poginulih.

Nadam se da će ovo moje iskreno kajanje, koje najbolje ja osjećam, pomoći da do ovoga više ne dođe. I želio bih da poručim da je nesrećan svaki narod koji doživi rat i najteže je tim ljudima koji to prožive, kojima je nanesen bol, porodicama kojima je nanesen bol. Ja mogu da poručim da ne bih želio da iko uradi ovako kao ja i, prema tome, samo mogu reći da nije samo zatvor kazna nego je teže živjeti sa osjećajem krivice u sebi." (Ranko Češić, rasprava o kazni, 27. novembar 2003.)

PRESUDA O KAZNI PRETRESNOG VIJEĆA

Ranko Češić se izjasnio krivim i osuđen je na 18 godina zatvora po šest tačaka za zločine protiv čovječnosti i po šest tačaka za kršenja zakona i običaja ratovanja. Zločini koje je počinio uključuju višestruka ubistva i seksualno zlostavljanje, kao i uvredljivo i ponižavajuće postupanje.

Do krivičnih djela za koja je osuđen došlo je tokom zauzimanja opštine Brčko od strane srpskih snaga, od 30. aprila nadalje. Srpska ofanziva bila je usmjerena na nesrpsko stanovništvo Brčkog, a počela je u aprilu 1992. eksplozijama koje su uništile dva mosta na rijeci Savi i obilježile početak neprijateljstava od strane srpskih snaga u Brčkom. To područje je po zahtjevu srpskih zvaničnika prethodno podijeljeno na tri sektora, od kojih je jedan trebao biti isključivo srpski. Dana 1. maja 1992., Muslimanima i Hrvatima je preko radija naređeno da predaju svoje oružje. Od 1. maja 1992., srpske snage, sastavljene od vojnika i pripadnika paravojnih i policijskih snaga, razmještaju se po gradu.

Tokom ove operacije, srpske snage su silom protjerale muslimanske i hrvatske stanovnike iz njihovih domova i, uz pomoć srpskih vlasti držale ih u sabirnim centrima, uključujući zatočenički objekat Luka (skladište na rijeci Savi, odmah izvan Brčkog) i sportsku dvoranu "Partizan" u Brčkom, gdje su mnogi ubijeni, premlaćivani i na druge načine zlostavljani. Mnoge žene, djeca i starci bili su zatočeni u obližnjem selu Brezovo Polje. Većina vojno sposobnih muškaraca i nekolicina žena odvedeni su u logor Luka.

Od približno 7. maja 1992. do početka jula 1992., srpske snage su zatočile stotine muškaraca Muslimana i Hrvata, i nekolicinu žena, u neljudskim uslovima i pod oružanom stražom. Od približno 7. maja 1992. do približno 21. maja 1992., zatočeni su sistematski ubijani u logoru Luka. Štaviše, od približno 21. maja 1992. do početka jula 1992., zatočeni su premlaćivani i, u manjoj mjeri nego ranije, ubijani. Početkom jula 1992, preživjeli zatočeni iz Luke prebačeni su u drugi zatočenički logor u Batković (pored Bijeljine u istočnoj Bosni). Tokom relevantnog perioda, u Bosni i Hercegovini trajalo je stanje oružanog sukoba i Ranko Češić je bio svjestan te činjenice.

Ranko Češić je bio pripadnik Teritorijalne odbrane bosanskih Srba u Brčkom, a 15. maja 1992. postao je pripadnik interventnog voda iz sastava rezervnih policijskih snaga bosanskih Srba u policijskoj stanici u Brčkom. U tom svojstvu, jedna od njegovih dužnosti bila je hapšenje određenih osoba nesrpske nacionalnosti i njihovo privođenje u policijsku stanicu u Brčkom i/ili u logor Luka na ispitivanje.

Ranko Češić je priznao da je ubio ukupno deset osoba, od kojih su dvije umrle od posljedica premlaćivanja, kao i da je dva brata prisilio da jedan nad drugim vrše seksualne radnje. Sve te zločine je počinio u periodu koji je potrajao između deset i 32 dana. Ranko Češić je osuđen za ubistvo petorice muškaraca u sportskoj dvorani "Partizan" približno 5. maja 1992. i za ubistvo najmanje troje zatočenika u logoru Luka, od približno 11. maja do 6. juna 1992. Približno 11. maja 1992., Ranko Češić je ubio jednog policajca muslimanske nacionalnosti, zatočenog u logoru Luka. Žrtvi, koja je bila zatočena u hangaru zajedno s drugim zatvorenicima, Ranko Češić je prvo naredio da se rukuje i oprost s ostalim zatvorenicima. Zatim su ga Ranko Češić i drugi policajci srpske nacionalnosti izveli, pretukli i ubili. Ranko Češić je takođe proglašen krivim za ubistvo jednog zatočenika koji je palicama premlaćen na smrt. Ranko Češić proglašen je krivim da je 11. maja 1992. pod prijetnjom oružjem prisilio dvojicu braće zatočenih u logoru Luka da jedan nad drugim vrše *fellatio*.

Pri odmjeravanju kazne za Ranka Češića, Pretresno vijeće je uzelo u obzir ranjivost žrtava, i njihov civilni status, koje su bile stavljene pod nadzor vojnika i policajaca bosanskih Srba. Štaviše, izopačen karakter seksualnog zlostavljanja i smišljeno okrutno ponašanje Ranka Češića, što se moglo vidjeti iz toga da je neke od svojih žrtava premlatio, a jednog zatočenika prisilio da se oprost i rukuje sa drugim zatočenicima prije nego što je izveden i pogubljen, takođe su uzeti kao otežavajući faktori.

Priznanje krivice Ranka Češića, njegova značajna saradnja s Tužilaštvom i izraženo kajanje bili su glavni faktori koje je Pretresno vijeće uzelo u obzir kao olakšavajuće okolnosti.

Dana 11. marta 2004., Pretresno vijeće je izreklo presudu kojom je Ranko Češić proglašen krivim na osnovu individualne krivične odgovornosti (član7(1) Statuta Međunarodnog suda) za:

- ubistvo; uvredljivo i ponižavajuće postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3),
- ubistvo; silovanje, što obuhvata druge oblike seksualnog zlostavljanja (zločini protiv čovječnosti, član 5).

Kazna: 18 godina zatvora.

Dana 11. aprila 2005., Ranko Češić je prebačen na izdržavanje preostalog dijela kazne u Dansku. U izdržavanje kazne je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 25. maja 2002.